

Важливість формування навичок виготовлення власного інструменту для здобувачів спеціалізації «Художня обробка деревини»

Анотація. У статті розкривається необхідність виготовлення власного інструменту, зокрема різців, для здобувачів спеціалізації художня обробка деревини. Наголошується на важливості для майбутнього художника-майстра вміти виготовити для власних професійних потреб якісний інструмент, що є запорукою якісної й чистої роботи.

Ключові слова: різьба, художня обробка деревини, робочий інструмент, різці, художник-майстер

Abstract. The article reveals the necessity of making one's own tools, in particular cutters, for those who specialize in artistic wood processing. It is emphasized the importance for the future master artist to be able to make a quality tool for his own professional needs, which is a guarantee of high-quality and clean work.

Key words: carving, artistic processing of wood, working tools, cutters, master artist

Постановка проблеми. Художнє різьблення по деревині є одним з найстаріших та найпоширеніших видів художньої творчості. Це складний процес, який вимагає від художника-майстра не тільки мистецької обдарованості, але й глибоких знань про матеріал, інструменти, техніки та технології обробки деревини. Один з найважливіших елементів успішного виконання різьблення – це вірно обрані та добре заточені різці.

Мета і завдання статті. У цій статті ми розглянемо, чому здобувачам спеціалізації «художня обробка деревини» потрібно мати власний інструмент (різці) для художнього різьблення та розкриємо причини для чого вміти власноруч його виготовляти.

Виклад основного матеріалу. Однією з найважливіших причин, чому здобувачам потрібно мати власний інструмент (різці), є те, що це допомагає їм краще розуміти сам процес різьблення. Власноруч виготовлені різці дають здобувачеві можливість ознайомитися з різними типами інструментів, їх особливостями та функціональними характеристиками. Вони можуть спробувати різати деревину різними формами та глибинами, дізнатися, як використовувати кожен з них для створення різних текстур та візерунків.

Крім того, власноруч виготовлені різці дають студентам можливість персоналізувати свій інструмент та налаштувати його на власні потреби. Кожен художник – майстер-різьбляр має свої унікальні вимоги до різців, тому власноруч виготовлений інструмент може краще відповідати їх потребам та допомогти досягти більш точного та ефективного різьблення.

Треба наголосити, що власноруч виготовлені різці є більш економічним варіантом, особливо для студентів, які можуть бути обмежені фінансово. Купівля готових різців є досить дорогою витратою, якщо це якісний інструмент, а власноруч виготовлені інструменти можна зробити зі старих ножів, пилок та інших матеріалів, що значно знижує вартість їх виготовлення.

Навіть якщо здобувач не планує стати професійним художником-майстром з художньої обробки деревини, власноруч виготовлені інструменти (різці), можуть стати йому корисними для можливих майбутніх проєктів та хобі. Наприклад, їх можна використовувати для виготовлення дерев'яних іграшок, статуєток, прикрас та інших предметів декору для задоволення своїх потреб і потреб родини.

Крім того, власноруч виготовлений інструмент для художньої обробки деревини, зокрема й різців, допомагає студентам розвивати власні навички та технічні вміння. Це може бути певним викликом для новачків, однак це дає початковий старт для подальшого набуття необхідних професійних компетентностей й можливість навчитися новим технікам та технологіям, а також оволодіти основними принципами різьблення в художній обробці деревини. Виготовлений власноруч інструмент привчає студентів до бережливого відношення до інструменту, також сприяє розвиткові їхніх творчих нахилів та дає можливість експериментувати з різними формами та декоративними можливостями в оздобленні художніх виробів з деревини в процесі їх виготовлення.

Власноруч виготовлений інструмент для художньої обробки деревини також є більш економічним варіантом, що є важливим фактом для здобувачів, які обмежені фінансово. Власноруч виготовлені різці можуть бути корисними й для майбутньої професійної діяльності, для майбутніх проєктів. Робочий інструмент – це лице майстра, це його скарб і він його може збирати протягом усієї своєї кар'єри чи навіть життя. Справжній майстер береже свій інструмент і ніколи не дасть його в чужі руки. Професійний інструмент, для виконання різних професійних завдань, може мати різні форми та розміри. Однак, здобувачеві необхідно знати, який тип, наприклад, різця потрібен для виконання конкретної роботи.

Так наприклад: для вирізування деталей та прикрас можна використовувати ніж з вузьким лезом, а для різання більших деталей – ніж з широким лезом.

Ще однією умовою для виготовлення робочого інструменту, зокрема різця, необхідно мати підходящий матеріал, такий як старий ніж або пила з хорошої сталі. Після цього необхідно заточити

лезо за допомогою наждачного круга або наждачної папери. Кут леза необхідно робити близько 30 градусів, щоб різець був гострим та точним.

Також, важливо правильно заточувати різець. Різець потрібно заточувати з боку – зі сторони ріжучого краю. Під час заточування різця необхідно забезпечити рівномірну та плавну заточку, щоб лезо не було кривим або перекошеним. Для того, щоб різець був завжди у робочому стані – його потрібно часто заточувати і лише за таких умов інструмент для різьблення буде завжди гострим та готовим до роботи.

Висновки. Завершуючи варто наголосити, що володіння вмінням виготовляти власний робочий інструмент, зокрема різці, є важливою складовою успіху у здобутті необхідних професійних компетентностей для використання їх в мистецтві художнього різьблення деревини. Володіння інструментом, й зокрема виготовленим власноруч, для себе, з любов'ю, безперечно допоможе здобувачам розвинути та закріпити свої професійні навички та технічні вміння, а також дасть можливість персоналізувати свій інструмент та налаштувати його на власні професійні потреби.

Отже, виготовлення власних різців для художнього різьблення виробів з деревини є важливою складовою успіху у професійній сфері.

Список використаних джерел:

1. Різьблення по дереву Електронний ресурс. Режим звернення: <https://hobitera.com/c-rizjblennja-po-derevu>
- 2.2. Різці по дереву своїми руками. Електронний ресурс. Режим звернення: <https://happyhouse.kiev.ua/repairs/rizci-po-derevu-svo%D1%97mi-rykami-maister-klas-z-vigotvlennia-riziv/>
3. Інструменти та пристрої для різьби. Електронний ресурс. Режим звернення: <http://bondarenkoos.blogspot.com> › 2012/11 › v-beha.
4. Шербаківські Вадим і Данило. Українське мистецтво: Дерев'яне будівництво і різьба на дереві. Київ : КНТ, 2020. 316 с.